Wat ruist daar door het struikgewas...

In het kader van het ervenproject Mooi Heem worden door Wierde & Dijk in Noord-Groningen diverse boerenerven geïnventariseerd op flora en fauna. Doel van deze inventarisaties is om de waarde en betekenis van de natuur op de boerenerven onder de aandacht te brengen bij erfeigenaren en andere geïnteresseerden. In het weids en open landschap van Noord-Groningen zijn groene boerenerven kleine natuuroases die bruisen van het leven. Wie zich verdiept in deze groene landschapselementen zal ontdekken dat zij veel meer biodiversiteit herbergen dan men in eerste instantie denken zal.

Ree in de omgeving van Westeremden, datum en tijd rechtsonder in beeld zichtbaar

Een hulpmiddel dat is ingezet om de nachtactieve fauna op boerenerven in kaart te brengen is een wildcamera met infraroodsensor. De wildcamera is van origine een Amerikaanse uitvinding die gebruikt wordt als hulpmiddel voor de jacht in Noord-Amerika. De camera's worden daar opgehangen in ogenschijnlijk geschikte bos- en moerasgebieden om de faunarijkdom van deze gebieden in kaart te brengen. De werking van het apparaat is simpel; zodra iets voor de camera beweegt, reageert de sensor en wordt een foto gemaakt. De meeste camera's werken met batterijen of accu's en zijn zo zuinig dat ze gerust enkele weken in het veld kunnen blijven staan. Ook op het gebied van wildcamera's verlopen de technische ontwikkelingen snel. Zo is het allernieuwste snufje bijvoorbeeld een gsm-wildcamera die bewegingen detecteert en beelden direct verstuurt naar een vooraf opgegeven mobiel telefoonnummer of emailadres. De aanschaf van wildcamera's heeft de afgelopen jaren een razendsnelle revolutie doorgemaakt. In Nederland worden wildcamera's vooral ingezet voor onderzoek en monitoring naar fauna. Wildcamera's zijn verkrijgbaar van € 60,- tot bedragen van circa € 800,-.

WILDCAMERAONDERZOEK

Voor faunaonderzoek heeft Wierde & Dijk de beschikking over enkele wildcamera's, merk en type camouflage wifi wildcamera EZ60 PRO. Het afgelopen jaar zijn deze camera's ingezet op meerdere boerenerven en landschapselementen in het werkgebied van Wierde & Dijk. De camera's zijn geplaatst op rustige (erf) locaties, vaak bij wildwissels. Om de dieren voor de lens te krijgen is gebruik gemaakt van lokmiddelen, zoals pindakaas, honing en kattenvoer. Daarnaast zijn incidenteel kadavers van wildaanrijdingen, zoals een haas, voor de camera uitgelegd waarmee aaseters zijn aangelokt. Met name pindakaas is een erg geschikt lokmiddel waarvan bekend is dat het een grote diversiteit aan wilde diersoorten aantrekt en naar de wildcamera lokt. Vanaf welke afstand wilde dieren de pindakaasgeur kunnen waarnemen (enkele tientallen meters of honderden meters) is echter niet bekend. Honing, kattenvoer en kadavers worden aangeboden als voedsel en zorgen ervoor dat dieren langer voor de wildcamera verblijven wat de trefkans en de kwaliteit van de foto's vergroot. De wildcamera werkt met infraroodsensor die reageert op bewegingen. Bij elke reactie voor de camera wordt na 15 seconden een beeld genomen. De volgende beelden worden gemaakt met een interval van 15 seconden wat doorgaat zolang het bewegend object zich voor de sensor blijft voortbewegen. Overdag levert de fotoval beelden in kleur, 's nachts wordt de verlichting

Steenmarter boerenerf Stitswerd, datum en tijd rechtsonder in beeld zichtbaar

verzorgd door infrarood-leds en is het beeld zwart-wit. Geregistreerde beelden van de wildcamera worden na iedere verplaatsing/installatie uitgelezen.

RESULTATEN

Het faunaonderzoek op boerenerven levert leuke resultaten op. Alhoewel het onderzoek nog loopt, kunnen in algemene zin al wel enkele bevindingen worden gedeeld. Zo kunnen op de boerderijerven op het Groninger land in de nachtelijke uren vooral zoogdieren als bosmuis, bruine rat, egel, steenmarter en vos voor de lens worden verwacht. De steenmarter is zondermeer het zoogdier dat de wijdste verspreiding kent en op vrijwel ieder (boerderij)erf aanwezig is. De ooit algemene bunzing is daarentegen zeldzamer geworden en tot dusver (d.d. 16 maart 2025) slechts op één erf geregistreerd.

Ree en haas consumeren geen pindakaas of kattenvoer. Toch zijn het nieuwsgierige dieren die de lokvoerplaatsen altijd even bezoeken om de vreemde geurtjes die ineens in hun leefgebied aanwezig zijn te inspecteren. Ree en haas zijn zowel 's nachts als overdag actief en voor de lens te zien. Ditzelfde geldt voor de (huis)kat die vrijwel overal wordt geregistreerd. Niet zelden zijn het daarbij verschillende individuen die achtereenvolgens de voerplaats aandoen voor een snelle hap. Ook de hond struint het boerenerf goed af en wordt soms op de meest afgelegen locaties voor de wildcamera geregistreerd, lekker snoepend van de pindakaas of honing. Aaseters als buizerd, zwarte kraai en ekster worden vaak door de camera geregistreerd als een kadaver op de voerplek wordt aangeboden.

Bunzing die eend probeert mee te slepen op erf bij Schouwerzijl, datum en tijd rechtsonder in beeld zichtbaar

Buizerd in de omgeving van Westeremden, datum en tijd rechtsonder in beeld zichtbaar

Vos boerenerf Stitswerd, datum en tijd rechtsonder in beeld zichtbaar

HET VERVOLG

Wildcamera's met voerplekken werken vooral goed in de wintermaanden, wanneer er weinig ander voedsel is. Nu het voorjaar aanbreekt zullen de camera's worden verwijderd. Wierde & Dijk zal de verzamelde informatie gaan uitwerken tot een verslag. Later dus meer. Mocht u nog vragen hebben over het wildcameraonderzoek dan kunt u contact opnemen met Wierde & Dijk. ■